

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת
 لجنة الانتخابات المركزية
 The Central Elections Committee

Justice Noam Sohlberg
 Deputy President of the Supreme Court
 Chairman of the Central Elections
 Committee for the 26th Knesset

قاضي نوعم سولبرج
 نائب رئيس المحكمة العليا
 رئيس لجنة الانتخابات
 المركزية للكنيست 26

השופט נעם סולברג
 המשנה לנשיא בית המשפט העליון
 יושב ראש ועדת הבחירות
 המרכזית לכנסת ה-26

תב"כ 17/26

העותר: עו"ד שחר בן מאיר

נגד

- המשיבים:
1. ח"כ איתמר בן גביר, השר לביטחון לאומי
  2. סיעת עוצמה יהודית
  3. המשרד לביטחון לאומי
  4. היועצת המשפטית לממשלה
  5. יחידת המורשת והמוזיאונים במשרד הביטחון

עתירה לצו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959

בשם העותר: בעצמו
 בשם המשיבים 1-2: עו"ד דוד פטר
 בשם המשיבים 3-5: עו"ד ערין ספדי-עטילה ועו"ד גיא יעקב

החלטה

עתירה על סרטון ובו השר לביטחון לאומי מעביר מסר בסוגיה ציבורית כשהוא במוזיאון אסירי המחתרות.

רקע וטענות הצדדים

1. השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר (המשיב 1) פרסם ב-18 במארכ 2026 סרטון בחשבונותיו ברשתות החברתיות. בסרטון מופיע בן גביר במוזיאון אסירי המחתרות בירושלים, באזור שמדמה חדר הוצאה להורג בתקופת המנדט הבריטי (לצד שלט ועליו המנון "התקווה"). פלוני שואל אותו על כך שהאיראנים פרסמו שבן גביר מת. בן גביר משיב: "אני מת – להוציא מחבלים להורג. עונש מוות למחבלים", ומצביע על חבל התלייה במוזיאון. לצד הסרטון הופיע הכיתוב "אני מת להוציא מחבלים להורג. חוק עונש מוות למחבלים עכשיו!".

2. עו"ד שחר בן מאיר, העותר, טוען שמוזיאון אסירי המחותרות מופעל בידי יחידת המורשת והמוזיאונים שבמשרד הביטחון. נוכח מבצע "שאגת הארי" נגד איראן שמתנהל בימים אלו, המוזיאון – כשאר המוזיאונים שבאחריות היחידה – סגור לציבור הרחב. בן מאיר טוען, ראשית, שבסרטון מוצגת תעמולת בחירות; שנית, שהשימוש במוזיאון נחשב לשימוש בנכסי הציבור; שלישית, שאף אם ברגיל יש לראות את המוזיאון כמקום פומבי פתוח העומד לשימוש הציבור (בתמורה או שלא בתמורה), הרי שנוכח סגירתו לציבור בימים אלו – אין לראותו כעת כמקום כזה. מכאן, לשיטת בן מאיר, שבסרטון יש משום הפרה של האיסור על שימוש בנכסי הציבור בקשר עם תעמולת בחירות, שקבוע בסעיף 2א לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט–1959 (להלן בהתאמה: סעיף 2א וחוק דרכי תעמולה), ואין תחולה לחריג המקום העומד לשימוש הציבור, שנקבע בסעיף-קטן 2א(1) לחוק דרכי תעמולה.

בן מאיר מוסיף, כי יום קודם לפרסום הסרטון הוריתי לבן גביר וסיעתו (המשיבה 2) להסיר סרטון בעל מאפיינים דומים (תב"כ 16/26 בן מאיר נ' בן גביר (17.3.2026)) (להלן: עניין הסירחה). מכאן נגזרו שתי טענות נוספות. ראשית, הפרה דומה תוך זמן קצר לימדה, לגישת בן מאיר, שאין טעם בפנייה מוקדמת. שנית, התבקשתי לחייב את בן גביר בהוצאות "בסכום משמעותי".

לבד מכך, ביקש בן מאיר צו ארעי להסרת הסרטון עד תום הדיון בעתירה. ביום הגשת העתירה – 19 במארס 2026, למחרת פרסום הסרטון – נתתי את הצו הארעי המבוקש. עוד הוריתי לצרף לרשימת המשיבים את יחידת המורשת והמוזיאונים במשרד הביטחון.

3. המשרד לביטחון לאומי, יחידת המורשת והמוזיאונים והיועצת המשפטית לממשלה ציינו בתשובתם – בגיבוי תצהיר – שכל המוזיאונים שיחידת המורשת והמוזיאונים מפעילה, סגורים בימים אלו בשל מבצע "שאגת הארי" והנחיות פיקוד העורף. מוזיאון אסירי המחותרות בירושלים נמנה עם המוזיאונים הללו. ב-18 במארס 2026 בשעה 16:00 לערך, ביקש בן גביר מגורמי המקצוע במשרד הביטחון אישור לסייר במוזיאון אסירי המחותרות ולצלם בו. הבקשה הועברה ללשכת שר הביטחון, בדומה לבקשות אחרות של שרים ואנשי ציבור מעת לעת – ואושרה. בו ביום, בשעה 18:00 לערך, ערכה עובדת המוזיאון לבן גביר סיור מקוצר במקום. כשהגיעו ל"חדר הגרדום", התחנה האחרונה בסיור, צולם הסרטון. בו ביום פרסם בן גביר את הסרטון בחשבונותיו.

שלושת המשיבים הנ"ל טוענים שהסרטון מושא העתירה נחשב לתעמולת בחירות – לפי מאפייניו ונסיבות פרסומו, ובדומה לסרטונים שנדונו בעניין הסירחה. השימוש במוזיאון, נכס הציבור, לצילום הסרטון – אסור. המוזיאון סגור לציבור הרחב בימים אלו, ובן גביר קיבל גישה אליו רק בשל תפקידו הציבורי ופנייתו ללשכת שר הביטחון. על כן אין תחולה לחריג שבסעיף-קטן 2א(1) לחוק דרכי תעמולה. נוכח ההפרות השיטתיות של סעיף 2א, ודאי יום לאחר ההחלטה בעניין הסירחה, יש לחייב את בן גביר לשלם הוצאות "בהיקף משמעותי ומרתיע להבא".

4. בן גביר וסיעתו מבקשים לדחות את העתירה ולפסוק הוצאות משפט מוגדלות. לטענתם, הסרטון נועד להשיב לתעמולת שווא מטעם איראן, ולפיה נפגע או נהרג בתקיפה מטעמה. זו התכלית העיקרית של הסרטון. על מסר של שר בכיר, חבר הקבינט המדיני-ביטחוני, כלפי אויב בעת מלחמה – אין להחיל את דיני תעמולת הבחירות. הסרטון התפרסם בחשבון אישי-פוליטי מפני שאין להדהד בחשבון רשמי שמועה שכולה לוחמה פסיכולוגית של האויב. על כל פנים, אין בסרטון סמלי מדינה. מוזיאון אסירי המחותרות פתוח לקהל הרחב בדרך כלל. כל מועמד בבחירות יכול לבקש לבקר במוזיאון; אנשי המוזיאון אף אמרו לבן גביר בסיור כי רצונם בביקורים גם בתקופה מורכבת, כדי שהמוזיאון ישאר בתודעה. על כן חל עליו החריג שבסעיף 2א(1) לחוק דרכי תעמולה. לאחר שנאסר על נבחרי ציבור לצלם סרטוני תעמולת בחירות בלשכותיהם ובסיורי שטח, אין להדיר אותם גם מהמרחב הציבורי.

לבד מכך, טוענים בן גביר וסיעתו, תומך בן מאיר בהפרת חוק. על כן אינו כשיר לשמש עותר ציבורי שדואג לשלטון החוק, למינהל תקין ולסדר הציבורי. מטרתו – מאבק פוליטי בבן גביר. לא ראוי להגביל את חופש הביטוי הפוליטי בשל טענות של מטיף להפרת חוק מטעמים פוליטיים.

דיון והכרעה

5. לאחר שעיינתי בעתירה, בנספחיה ובתגובות לה, באתי לכלל מסקנה שדין העתירה להתקבל. סעיף 2א מורה: "לא ייעשה שימוש, בקשר עם תעמולת בחירות, בכספים או בנכסים מוחשיים או בלתי מוחשיים של גוף [ציבורי כמפורט שם], לא ייעשה שימוש כאמור במקרקעין או במטלטלין המוחזקים למעשה על ידי גוף ... כזה", למעט שני חריגים שאזכיר בהמשך. לאיסור כמה תכליות: הבטחת שוויון בין המועמדים בבחירות, במובן זה שבעל תפקיד מכהן לא יהנה מיתרון בגישה למשאבי ציבור; שמירה על כך שנכסי הציבור ישמשו למטרותם, טובת הציבור כולו, ולא לטובת מועמד או רשימת מועמדים; ושמירה על אמון הציבור באופי הלא-פוליטי של השירות הציבורי (בג"ץ 1931/21 נתניהו נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת העשרים וארבע, פסקה 7 לפסק הדין של השופט ד' מינץ (19.3.2021)). לאיסור בסעיף 2א שני רכיבים עיקריים: תעמולת בחירות ושימוש בנכסי ציבור. אבחן כל אחד מהם בענייננו.

תעמולת בחירות

6. לתעמולת בחירות יחשב פרסום שתכליתו הגְבָרָה היא להשפיע על הבוחר בעניין הבחירה (בג"ץ 869/92 זילי נ' יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השלושה-עשרה, פ"ד מו(2) 692, 709–710 (1992); דנג"ץ 1525/15 טיבי נ' מפלגת ישראל ביתנו (23.8.2017) (להלן: דנג"ץ טיבי)). מדובר בפרסום שנועד "להניע בוחר לבחור כך או אחרת, להניא אותו מבחירה מסוימת או להשפיע על העדפתו הפוליטית; ותכלית זו גוברת על תכליות אחרות בפרסום" (תב"כ 10/24 גלסברג נ' טלזר 019 שירותי תקשורת בינלאומיים בע"מ, פסקה 5 (28.1.2021)). יושבי ראש ועדת הבחירות המרכזית קבעו מבחני

משנה אחדים לזיהוי תעמולת בחירות. בראשם תוכן הפרסום, "נתון בעל משקל רב ואף מכריע ... שצריך לזכות לזרקור מרכזי בכל מקרה" (תב"כ 6/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ד) נ' נתניהו, פסקה 3 (19.1.2020)). נוספים עליו תכלית חלופית לפרסום, זהות המפרסם ויוזם הפרסום; באיזו מסְדָת (פלטפורמה) הופיע הפרסום; עיתוי הפרסום; קרבתו לבחירות, ועוד (תר"ם 1/24 אטדגי נ' ראש עיריית אשקלון, פסקה 9 (3.11.2020)).

7. בסרטון מושא העתירה מציינ בן גביר את תמיכתו בעונש מוות למחבלים, בתגובה לשמועות מאיראן על כך שהלך לעולמו. נוסף לדברי תמיכה, מצביע בן גביר על חבל תלייה במיצג שמופיע בו גרדום. בעניין הסירה נדונו שני סרטונים של בן גביר, ובהם תמיכה בעונש מוות למחבלים (באחד הסרטונים – לצד מדיניות החמרה בתנאי הכליאה של אסירים ביטחוניים); הופיעו גם טענות על כוונתו לממש את מדיניותו. כפי שצינתי שם בפסקה 7, היכולת להוציא לפועל מדיניות היא אחת מאבני הבוחן של נבחר ציבור בעיני הבוחר, ולכן יש בה משום תכלית של תעמולת בחירות. הפעם אין טענה לביצוע, אלא רק הצגת עמדה. עם זאת, מדיניות שמועמד תומך בה – עמדה בסוגיה ציבורית שעל הפרק או שהמועמד מבקש להעלות על סדר היום – יש בה עצמה ניסיון להשפיע על הבוחר להצביע עבור אותו מועמד. הבעת העמדה – כמוה כהתחייבות: בחר בי ואקדם את המדיניות. בין שהבוחר תומך מראש בעמדה, בין שישתכנע מדברי המועמד – ביטוי העמדה נועד לגרום לבוחר לבחור במועמד (על שימוש בעמדות מועמדים כדי להשפיע על הצבעה ראו מב"כ 2/25 הליכוד, תנועה לאומית ליברלית נ' דרכנו – יוצאים לפעולה (חל"צ), פסקות 20, 23 (25.10.2022)). הבעת עמדות – היא הבסיס, רמת מתחילים, לבקש מהציבור תמיכה; כל רשימה, ודאי רשימה שאינה שותפה בממשלה, נוקטת שיטה זו. יכולת ביצוע בפועל – היא נדבך נוסף, רמת מתקדמים, של תעמולת בחירות, ונתונה בעיקר למחזיקים בתפקידי ביצוע (בהווה או בעבר). זו כמו זו – תעמולת בחירות. על כן מתקיים בסרטון מושא העתירה הרכיב הראשון של סעיף 2א.

8. נקודת דמיון אחרת קיימת בין הסרטון כאן לסרטון בעניין הסירה. באותו סרטון נראה בן גביר מפליג בסירה, נשאל בידי פלונית על כך שארגון חמאס מתנגד לעמדת השר בנוגע לעונש מוות למחבלים, ובן גביר שב על תמיכתו בכך ומונה כמה דרכי הוצאה להורג – בהן תלייה (כפי שנרמז בעתירה הנוכחית) והטבעה (כפי שהוצג באותה הפלגה). שם טענו בן גביר וסיעתו שהסרטון נועד לתכלית חלופית: הרתעת חמאס. דחיתי את הטענה, מפני שתכלית כזו אמורה להיות של המדינה כולה, ואילו הסרטון התפרסם בחשבון אישי-פוליטי; מקום הפרסום גם מצביע על תכלית עיקרית של תעמולת בחירות; ומועד הפרסום קרוב לדיון ציבורי בעונש מוות למחבלים. בדומה, בענייננו – גם אם קיימת תכלית אפשרית של הפרכת פרסומי שווא על מות בן גביר – תכלית זו שייכת למדינה. הפרסום בחשבונות אישיים-פוליטיים מצביע על כך שהמסר אינו מטעם המדינה, אלא מטעם בן גביר המועמד.

אשר לטענה כי אין לתת בחשבון רשמי פתחון פה לשקר של האויב, לא נלוותה לה חוות דעת מאת לשכת העיתונות הממשלתית. על כל פנים, כדי להוכיח שבן גביר חי, אין צורך להוסיף מסר נוסף ובו עמדה בסוגיה שעל סדר היום הציבורי – ודאי אם המסר תופס את רוב הסרטון.

9. טענת בן גביר וסיעתו בנוגע לתחולת דיני תעמולת הבחירות על התבטאויות שרים בכירים בעת מלחמה כלפי האויב – נטענה ונדחתה בעניין הסירה, בפסקה 10, ואין מה להוסיף על הנאמר שם:

“דיני תעמולת הבחירות מתמודדים היטב עם סוגיה זו. פרסום של שר שמטרתו ביטחונית (בכל היבט שהוא), ודאי בשעת מלחמה – תכלית זו של הפרסום עשויה לגבור על תכליות אחרות בפרסום, לרבות תעמולת בחירות. אולם הכול – לפי נסיבות המקרה ולפי המבחנים הרגילים לזיהוי תעמולת בחירות. די כלים וערוצים עומדים להם, לשרי הממשלה, לבטא רשמית עמדות כלפי האויב. חשבון פרטי-פוליטי – לביטוי פרטי-פוליטי נועד; לא לביטוי רשמי. לא למותר להזכיר, כי המחוקק עצמו הגביל תעמולת בחירות תוך שימוש בצה"ל, בכוחות הביטחון ובנפגעי פעולות איבה (סעיף 2 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט–1959) – עדות נאמנה לכך שגם בענייני ביטחון יש תחולה לדיני תעמולת הבחירות.”

10. לסיכום עניין זה: תוכן הפרסום, מקום הפרסום, זהות המפרסם, היוזמה לפרסום, מועד הפרסום, העדר תכלית חלופית גְבֵרָה – כל אלו מובילים למסקנה שלפנינו פרסום של תעמולת בחירות.

שימוש בנכסי הציבור

11. הסרטון מושא העתירה צולם בחדר במוזיאון אסירי המתחרות בירושלים. המוזיאון “נמצא באחריות ומופעל על ידי ... יחידת המורשת והמוזיאונים במשרד הביטחון” (סעיף 6 לתשובת המשיבים 3–5). כלומר, המוזיאון הוא נכס של היחידה, ולכל הפחות “מוחזק למעשה על ידי” אותה יחידה, כלשון סעיף 2א. מדובר בנכס הציבור. השימוש במוזיאון, ובעיקר בחדר הגרדום בו, אינו מקרי או טפל לסרטון; בן גביר מחזק את המסר של הפרסום באמצעות חבל התלייה שבמקום. בדומה לחיזוק המסר בסרטון הראשון בעניין הסירה – שם הצביע בן גביר לעבר הים בדברו על מוות בהטבעה – אף בעניינינו האתר משמש להציג שיטת הוצאה להורג ולהדגיש את המסר. חדר הגדרום ניתן לזיהוי בידי אלו שביקרו במוזיאון, בניגוד לסירה הלא מזוהה בעניין הסירה – מה שמקל לקבוע שלפנינו שימוש בנכסי הציבור.

12. כאמור, סעיף 2א כולל שני חריגים לאיסור שבו. חריגים אלו מוציאים את המקרה מגדר “נכסי הציבור”. חריג אחד – אינו דרוש לנו. עניינו “שימוש בנכסים שהועמדו על ידי המדינה לרשותו של שר” או נבחר ציבור אחר (סעיף 2א(2)). עליו ראו תב”כ 5/26 בן מאיר נ’ בן גביר, פסקות 15–21 (22.9.2024) (להלן: עניין הצילום במשרד)). לעומת זאת, החריג האחר דן ב”שימוש, בתמורה או שלא

בתמורה, באולמות ובמקומות פומביים פתוחים העומדים כרגיל לשימוש כאמור" (סעיף 2א(1)). בפסיקה נקבעו שני מבחני-משנה לחריג זה: "האם השימוש במשאב הציבורי הוא שוויוני, ואפשרי לכלל המתמודדים", ו"האם השימוש נעשה תוך ניצול לרעה של מעמד מיוחד של המתמודד" (אבעיה 10/20 עיריית פתח תקווה, פסקה 8 (22.7.2013)). ראו גם בג"ץ 1094/06 הליכוד – תנועה לאומית ליברלית נ' ועדת הבחירות המרכזית (6.2.2006)). מהו "כרגיל" בסעיף 2א(1)? בן גביר וסיעתו מבקשים לקרוא את המונח על יסוד ימי שגרה בלבד, "כרגיל" בדרך כלל, בלי להתחשב בנסיבות מיוחדות אלו ואחרות. בן מאיר, ועימו המשיבים 3–5, טוענים כי "כרגיל" פירושו הרגיל בשעת השימוש בנכס. לשון הסעיף – עשויה לשאת את שתי המשמעויות. אבחן את הסוגיה הן לפי תכליות האיסור שבסעיף 2א, הן לפי המבחנים של סעיף 2א(1) – שנבלעים בתוך אחת מתכליות האיסור.

13. תכלית ראשונה של האיסור על שימוש בנכסי הציבור בקשר עם תעמולת בחירות היא להבטיח שוויון בין המועמדים, כך שבעל תפקיד מכהן לא יזכה ליתרון על פני מתחריו בגישה למשאבי ציבור. מבחני סעיף 2א(1) לחוק דרכי תעמולה מהדהדים תכלית זו. מה השפעתה על פרשנות המונח "כרגיל"? גם אם מקום פתוח לציבור (בתשלום או בחינם) בדרך כלל, אפשר שבתקופה מיוחדת לא יהיה זמין לכלל. נסיבות החירום של ימינו הן דוגמה אחת לכך; ימי מגפה עשויים להיות חריג נוסף; תקופת שיפוצים ארוכה גם היא משפיעה על נגישות הציבור למקום; ועוד. בנסיבות כאלו המצב הרגיל אינו "פתוח ועומד כרגיל לשימוש הציבורי", אלא "סגור לציבור". מועמד, ודאי מועמד שאינו חבר הרשות המבצעת או היְִדָה (הקואליציה), אינו רשאי להיכנס לאותם מקומות סתם כך. בן גביר וסיעתו נזהרו, כראוי, במילותיהם וציינו כי כל מועמד "יכול לבקש להיכנס למוזיאון" – יכול לבקש, אך תשובה חיובית אינה מובטחת. דרך העולם היא שסיכויי ההיענות גוברים לגבי חברי יחדה, ודאי לגבי חברים בממשלה. כלומר, מועמדים מסוימים זוכים ליתרון בגישה למשאב זה. השימוש במשאב אינו שוויוני לכל המועמדים, ודווקא המועמד המיוחד של חלקם מסייע להם.

תכלית שנייה של סעיף 2א עניינה בשמירת נכסי הציבור לטובת הציבור כולו, ולא לטובת מועמד או רשימת מועמדים. ודוק: מקום שפתוח לציבור הרחב בדרך כלל, כמו אולם להשכרה, היותו "לטובת הציבור" מקבל אופי שונה מעט מהרגיל: השימושים הפרטיים זמינים בו במידה שווה לכל אחד מבני הציבור. אולם שעה שהמקום אינו זמין עוד לציבור דרך קבע, אבד לו אותו אופי יחודי והמקום שב להיות "לטובת הציבור" במובנו המקורי – לשימושים ציבוריים בלבד, ולא פרטיים, ולכל הפחות לא לשימושי תעמולת בחירות.

תכלית אחרונה מבקשת להגן על הדימוי הלא-פוליטי של השירות הציבורי. מקום שפתוח לציבור כולו בדרך כלל, השימוש בו נתון במידה ממשית בידי כל אדם. הציבור אינו רואה בהכרח בשימוש במקום משום שימוש מטעם המדינה או השירות הציבורי. על כן שימוש פרטי, או שימוש של תעמולת

בחירות, ברכוש כזה – אינו פוגע (כלל או במידה רבה) בדימוי הלא-פוליטי של השירות הציבורי. אולם שעה שהמקום אינו זמין עוד לכול, הציבור מודע לכך שהשימוש באותו מקום תלוי בהחלטה מיוחדת – בין של גורם פוליטי, בין של גורם מקצועי בשירות הציבורי. כלומר, השימוש תלוי בהחלטה של המדינה או של השירות הציבורי. בנסיבות אלו חשוב להגן על הדימוי הלא-פוליטי של השירות הציבורי בכלל – ושל אותו מקום להבא, גם לשם התפיסה הציבורית לגביו לכשיפתח שנית לציבור כולו.

14. בתום בחינת תכליות סעיף 2א ומבחני סעיף 2א(1), המסקנה – ברורה. מקומות "פתוחים העומדים כרגיל לשימוש" שמצוין שם – הריהם מקומות שפתוחים "כרגיל" לציבור באותו זמן. מוזיאון אסירי המחותרות פתוח לציבור הרחב בימי שגרה. אילו ביקר בו בן גביר ככל אדם, היה החרג חל ולא היתה הפרה של סעיף 2א. אולם בן גביר צילם את הסרטון בתקופה שהמוזיאון סגור בה לציבור. אשאר בצריך עיון מקרה שבו, לדוגמה, מקום פומבי פתוח לציבור בימות חול ונבחר ציבור ביקר בו בשבת (נניח משיקולי ביטחון), כלומר בתקופה שהמקום פתוח ככלל לציבור והביקור נערך בשעות הסגירה, בלי יתרון מסוים לאותו מועד לצורך הפרסום. לא זה המקרה שלפנינו. בעת הצילום המוזיאון היה סגור לציבור בשל נסיבות הזמן: מבצע "שאגת הארי" והחשש מפגיעת טילים מאיראן או משלוחותיה. גם חלק המסר שעניינו תשובה לשמועות עדכניות מאיראן – הריהו 'מסר שהזמן גרמו' (ברוח משנה, קידושין א, ז). מאחר שהמוזיאון סגור לציבור, נזקק בן גביר לאישור מיוחד מלשכת שר הביטחון כדי לבקר בו במועד הביקור. לכן באותה שעה לא היה המוזיאון בגדר "מקום פומבי פתוח העומד כרגיל לשימוש" הציבורי. יתר על כן, ספק רב אם אישור מיוחד לביקור במוזיאון במצב ביטחוני מיוחד היה ניתן באופן "שיווינוני, ואפשרי לכלל המועמדים"; נראה דווקא שבן ניצל את משך תו – "מעמד מיוחד של המתמודד" – כדי לקבל את האישור, ולצלם את הסרטון. על כן החרג שבסעיף 2א(1) אינו מתקיים; יסוד "שימוש בנכסי הציבור" חל בסרטון; ובסרטון יש הפרה של סעיף 2א.

15. בן גביר וסיעתו הלינו על צמצום – רחב מדי, לשיטתם – של האפשרויות של שר ליצור סרטוני תעמולת בחירות, משום שהחלטות שונות אסרו עליו לעשות זאת בלשכתו, אחר כך בסירי שטח, וכעת במקום ציבורי. לא 'כצעקתה'. מקומות רבים עדיין זמינים. למשל, בן גביר וסיעתו הפנו בתשובתם לפרסום כזב דומה, כאילו ראש הממשלה בנימין נתניהו הלך לעולמו, ועל "סרטון הבהרה" שראש הממשלה פרסם בעקבותיו (סעיף 22 לתשובה). צפייה בסרטון מראה לכאורה שנתניהו העביר את המסר שלו בלי שימוש בנכסי הציבור, אלא בביקור במקום פרטי לממכר מזון ושתייה. כך גם שרים רבים שמפרסמים פרסומי תעמולת בחירות מבלי להשתמש בנכסי הציבור; אף בן גביר עושה זאת; ורובם, ככל הנראה, עשו זאת גם קודם שנתמנו לשרים. לגבי טענה דומה בעניין הסירה ציינתי, בפסקה 14:

"מובן שנבחר ציבור מעוניין לפרסם ברבים את מעשיו – למען יראו ויבחרו. זכותו לעשות כן. אולם המחוקק קבע גבולות לכך. בסעיף 2א מופיע כלל ברור:

נכסי הציבור – אינם אבזור במה בתעמולת בחירות. עבודת נבחר הציבור בלשכתו, סיוריו בשטח וכדומה – למילוי תפקידו לטובת הציבור נועדו. אגב כך אפשר לפרסם תעמולת בחירות, לדוגמה – צילום ברחובה של עיר (בלי נוכחות מה שנחשב לנכסי הציבור וכדומה) או הודעה בלי צילום על מה שנעשה”.

זהות העותר

16. בן גביר וסיעתו טענו בעניין הסירה שבן מאיר אינו עותר ציבורי ראוי. הפעם חזרו וחיידו את טענתם והדגישו שהביע תמיכה בהפרת חוק. עוד הזכירו שבן מאיר מתנגד פוליטית לבן גביר. גם על אלו השבתי כבר בעניין הסירה, בפסקה 16 (הפניות הוסרו):

”גורלה של עתירה נקבע, ככלל, בהתאם לנסיבות העניין ולדין החל עליהן; לא בהתאם לזהות העותר, לעמדותיו או להתנהלותו בעבר (להבדיל למשל מהתנהלותו במסגרת העתירה הנדונה, או התנהלות אחרת שניתן לשרטט קשר ענייני בינה לבין הדיון בעתירה). זאת ועוד, מובן כי אין איסור לעתור נגד בר פלוגתא רעיוני; ”עוצמה יהודית” עתרה אף היא, לא פעם, נגד יריבים פוליטיים. אדרבה, דרכו של עולם היא שתעמולת בחירות תביא לעתירה דווקא מצד מי שחולק עליה לגוף העניין (גם אם הטענות נגדה עניינן בהתאמה לדין). דינה של הטענה, אם כן – להידחות”.

טעם והוצאות

17. בסרטון יש משום הפרה של סעיף 2א. על כן אני מורה כי הצו הארעי יהפוך למוחלט: אסור לבן גביר לשוב ולהעלות את הסרטון לחשבונותיו ברשתות החברתיות.

18. ההפרה בענייננו דומה בכמה היבטים להפרה בעניין הסירה, ובאה יום אחד לאחר ההחלטה שם. התחשבתי בכך בקביעת סכום ההוצאות. עניין אחרון לגבי ההוצאות – אומנם התשובה הוגשה מטעם בן גביר וסיעתו, והסרטון נועד לבסוף להביא לבחירה ברשימה מטעם המפלגה שסיעתו מייצגת. אולם הסרטון – כולו בן גביר וצוותו. גם הסרטונים הקודמים שנפסלו (בעניין הסירה ובעניין הצילום במשרד) – סרטונים מטעמו ובכיוכו היו; מציגים את עמדותיו בשמו אישית, ולא בשם מפלגתו, סיעתו או רשימתו, וזאת גם אם הן נהנות מפרסום תעמולת בחירות בידי העומד בראשן. על כן החלטתי זו הפעם לחייב בהוצאות אותו ואת סיעתו בחלקים שווים, כפי שאפרט בהמשך.

עת לפרסם ועת לעתור – אז היום

19. לפני סיום: בן מאיר נמנע במקרה זה מפנייה מוקדמת, וביקש – אף קיבל – צו ארעי. אעיר על שתי סוגיות אלו. בין השאר, שתיהן מושפעות מהיבט מסוים בתעמולת הבחירות של ימינו. חוק דרכי תעמולה נחקק בשנת 1959. תעמולת בחירות הופצה אז בעיתונים, על גבי לוחות מודעות, באספות בוחרים וכדומה. בדרכי הפצה אלו מסרים הגיעו לתפוצה רחבה רק כעבור פרק זמן של ממש, אם בכלל

(נאומי בחירות ברדיו שודרו בזמנים לפי קביעת יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, לפי סעיף 15 לחוק דרכי תעמולה בנוסחו המקורי, ס"ח התשי"ט 138, 139). בזמננו – תעמולת בחירות מגיעה לקהל גדול תוך זמן קצר ביותר באמצעות המרשתת, הטלפונים הניידים, הרשתות החברתיות וכדומה. כפי שכתבתי בעניין אחר: "ניתן להביא בחשבון את המאפיינים השונים של האינטרנט והרשתות החברתיות, את הזמינות והנגישות של הרשתות החברתיות לציבור הרחב, וכן את האפשרות שפרסום כזה או אחר יתפשט במהירות, בתפוצה רחבה, כ'אש בשדה קוצים'" (רע"א 2855/20 פלונית נ' פלוני, פסקה 74 לפסק דיני (6.10.2022)). מועמד, רשימה, תומך, מתנגד, אדם רגיל, אולי גם גורמים זרים או ממוחשבים – כולם יכולים לפנות לציבור הרחב, ולהפיץ את מסריהם בקלות יתרה. יתרונות רבים נודעים לכך: ביטוי בזול של כל אדם לכל אדם, בלי תלות במשאבים כספיים רבים, בניגוד למצבי "יְהַפְּקֵסְךָ יַעֲנֶה אֶת הַפֶּל" (קהלת י 19); העברת מסרים בזמן אמת; ועוד. יתרונות אלו – יפים לתעמולת בחירות כדין. אם תעמולת בחירות מנוגדת להוראותיו, אותם יתרונות הופכים לקושי. התפוצה הרבה והמהירה חושפת את המסר לציבור רחב תוך שעה קלה, אפילו דקות מעטות. ואם יערך דיון שיפוטי הוגן ככל חוקו ומשפטו, הרי זה יסתיים שעה שהפרסום המקורי כבר נשכח – לאחר שהשיג את מטרתו מבחינת המפרסם. עמדתי על כך בעניין הסירה בפסקה 20. יתר על כן, לא מן הנמנע כי בסוף הדיון המשפטי, כעבור ימים אחדים או יותר מכך, תתפרסם שוב סוגיה שכבר ירדה מסדר היום הציבורי – גם אם התוצאה תהיה קבלת העתירה מפני שהפרסום הפר את הדין. בכך יצא הפסד המשיב בשכרו, אולי אף יהא חוטא נשכר בהיבט זה.

20. לפני למעלה מעשור הערתי "על האינטרנט, על הקדמה ועל ניסיונות החוק והמשפט להדביקה", ודאי שעה ש"מפרי החוק מסתגלים לקדמה מהר יותר מאוכפיו" (עע"ם 3782/12 מפקד מחוז תל אביב – יפו במשטרת ישראל נ' איגוד האינטרנט הישראלי, פ"ד סו(2) 159, 178, 180 (2013)). כיצד ניתן להתגבר על הקושי של פרסום מפר במרשתת ותפוצתו הרבה והמהירה? דומני כי – במקרים מתאימים – אפשר להכניס את הקושי לסל השיקולים הרגילים של כלי המשפט הקיימים, וכך לנסות לפתור את הקושי, ולו במידת מה, "צו לְצוּ צו לְצוּ ... זְעִיר שָׁם זְעִיר שָׁם" (ישעיהו כח 13). אתייחס כאן לשני כלים: דרישת הפנייה המוקדמת (ומיצוי ההליכים) וצו ארעי. אדגיש מראש: ההתחשבות בקושי כחלק מהכלים הרגילים, כמו הקושי עצמו, תלויה בזמן, מעין "דיו לבא מן הדין להיות כנדון" (כבלי, בבא קמא כה, ע"א). רק אם הוגשה עתירה מהירה דיה כלפי פרסום מפר חדש, אפשר ליישם את הדין כדי למנוע הפצה מהירה של הפרסום המפר. עתירה מאוחרת – לא תטפל עוד במועד בתפוצת הפרסום, ועל כן תידון כרגיל. מנגד, גם עתירה מהירה נדרשת לעמוד בכל דרישות הדין ולפרט כראוי טענות עובדה ומשפט. עתירה מהירה – כן; עתירה נמהרת – לא.

פנייה מוקדמת

21. תחילה – פנייה מוקדמת. סעיף 2(ב)(6) להוראות הבחירות (דרכי תעמולה) (סדרי הדין בבקשות ועררים), התשע"ה–2015 (להלן: הוראות ט"ד), מורה לכלול בעתירה העתקים של פנייה מוקדמת בכתב למשיב, ולחלופין לפרט מדוע הוגשה העתירה מבלעדי פנייה מוקדמת. חובה זו היא ענף של חובת מיצוי ההליכים במשפט המנהלי. על טיבה וחשיבותה אמרתי לא פעם:

"לא בדקדוקי-עניות של פרוצדורה עסקינן, אלא במהות: הסדר הטוב; היעילות; החסכון במשאבים; מיקוד המחלוקת וציוני-דרך לפתרונה; הפעלת שיקול דעת מקצועי; הפריית השיח שבין האזרח לבין הרשות; כיבוד הדדי בין הרשות השופטת לבין הרשות המבצעת; כל אלה מחייבים מיצוי ההליכים תחילה, וביקורת שיפוטית אחר כך" (בג"ץ 112/12 אדס טבע ודין – אגודה ישראלית להגנת הסביבה נ' ממשלת ישראל, פסקה 8 (24.5.2012). ראו גם ער"ם 14/26 סויסה נ' גלאם, פסקה 10 (7.9.2023); תב"כ 14/26 מפלגת "בנט 2026" נ' הליכוד – תנועה לאומית ליברלית (29.1.2026)).

עם זאת, לחובת הפנייה המוקדמת – כלחובת מיצוי ההליכים – חריגים מסוימים בנסיבות מתאימות. מחוקק המשנה עצמו הכיר בכך, ולו בעקיפין, באפשרו לציין נימוקים להעדר פנייה מוקדמת (ראו עוד דבריי על נסיגת החובה הכללית למיצוי ההליכים מפני הסדר חקיקתי אחר, בחוות דעתי בדנ"ם 5519/15 יונס נ' מי הגליל – תאגיד המים והביוב האזורי בע"מ (17.12.2019)). לענייננו, אחד החריגים לחובת מיצוי ההליכים – ולחובת הפנייה המוקדמת – מצוי "במקרים שבהם הנסיבות מחייבות התערבות מיידית של [בית המשפט] כדי למנוע עוול" (בג"ץ 1661/05 המועצה האזורית חוף עזה נ' כנסת ישראל, פ"ד נט(2) 481, 581 (2005). ראו גם תב"כ 26/24 בן מאיר נ' נתניהו, פסקה 14 (2.3.2021)). לדעתי, אם עתירה הוגשה סמוך לאחר שהתפרסם פרסום מפר של תעמולת בחירות מקוונת, יתכן שאפשר לראות בכך אחד מאותם מקרים שנדרשת בהם "התערבות מיידית של [יושב ראש ועדת הבחירות] כדי למנוע עוול" של הפצה רחבה של אותו פרסום. כמובן, הכול – בהתאם לנסיבות העניין. לצד זאת, אפשר שבמקרים מסוימים – לדוגמה עתירה סמוכה פחות למועד הפרסום, או עתירה סמוכה בנסיבות שאינן מצדיקות ויתור מוחלט על חובת הפנייה המוקדמת – הפתרון שונה. יכול להיות שאז ראוי להתאים את היקף החובה באופן תלוי-הקשר לנסיבות העניין (ראו בג"ץ 19764-01-25 סיעת הדמוקרטים בראשות יאיר גולן נ' ועדת הכספים של הכנסת, פסקה 26 (27.7.2025)). אף כאן – לפי המקום והשעה. התאמה שכזו – כפופה, בין השאר, לחובת תום הלב הדיוני. למשל, אם אדם יודע מראש, פרק זמן שמאפשר פנייה מוקדמת כדבעי, על פרסום צפוי – עליו לעמוד בחובת הפנייה המוקדמת גם אם יבקש להגיש 'עתירה כהרף עין' לאחר הפרסום.

22. בענייננו נמנע בן מאיר מלפנות פנייה מוקדמת לבן גביר. לדברי בן מאיר, סמיכות הזמנים בין ההחלטה בעניין הסירה לסרטון כאן מראה שפנייה מוקדמת – לא תועיל. אומנם, לרוב נדרש מיצוי

הליכים על חשד להפרה חדשה, בהתעלם מהפרות-עבר. "גם אם ניסיונה מר, היה על העותרת לפנות למשיבים בנוגע לטענותיה החדשות. אולי הפעם תישמענה ותתקבלנה? אולי הסבריהם יניחו את דעתה? אולי יבהירו על מה הצדדים מסכימים ובמה הם חלוקים?" (תב"כ 19/24 אני ואתה – מפלגת העם הישראלית נ' עיתון ישראל היום בע"מ, פסקה 4 (10.2.2021)). ראו גם ער"ם 9/26 חוקתי – חרדים למדינה ולשלטון הציבורי נ' שטרן, פסקה 10 (16.7.2023)). אולם בנסיבות העניין לא ראיתי לדחות את העתירה על הסף מחמת העדר פנייה מוקדמת. ראשית, העתירה הוגשה סמוך מספיק לפרסום הסרטון, ופנייה מוקדמת ככל משפטה וחוקתה הייתה מחמיצה את מטרת העתירה להסרה מהירה של הסרטון. שנית, הנסיבות המיוחדות של ענייננו מלמדות שפנייה מוקדמת לא הייתה מועילה. לא למותר לציין שגם לפני ההחלטה בעניין הסירה בן מאיר פנה פנייה מוקדמת לבן גביר על סרטון אחד, לא נענה, ובינתיים התפרסם סרטון נוסף. התנהלות דומה התרחשה בעניין הצילום במשרד. גם החלטה שיפוטית, שערכה לעניין זה עולה על טענה מפי אדם רגיל, לא השפיעה. על כן במקרה זה ניתן לשער בהסתברות גבוהה שפנייה מוקדמת הייתה חסרת תוחלת גם הפעם הזו (ראו עניין הצילום במשרד, בפסקה 5).

צו ארעי

23. ומהפנייה לפני הגשת ההליך – לבקשת סעד ראשוני בו. הליך לפני יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית מִכָּוֶן בעיקרו לצו סופי בתום ההליך. אם עתירה מתקבלת וניתן בה צו סופי, לרוב עניינו בהסרת פרסום מפר או בהנחיה לתקנו כך שלא יפר עוד את הדין. כאמור, הקושי נובע מכך שבין הגשת העתירה להענקת צו – חולף זמן, ובמהלכו הפרסום משיג את מטרתו. כדי לקטוע את הפרסום ב"עֶדְוֹ כָּאֵפוֹ" (איוב ח 12), ניתן לבקש צו ארעי – בטרם הכרעה סופית בעתירה, וככלל לאחר עיון בטענות העותר בלבד. סעיף 13(ג) להוראות סד"ב מורה: "היושב ראש רשאי לתת צו ארעי על יסוד העתירה בלבד, או על יסוד העתירה והתשובה; ומשנתן צו ארעי כאמור, יציין בו מועד למתן תגובה של המשיב או לדיון במעמד הצדדים בהקדם האפשרי". מחוקק המשנה לא קבע אילו שיקולים יש לשקול בבואנו לבחון מתן צו ארעי. מטעמי עקביות בדין, ובהעדר שיקולים נוגדים, יש להחיל כאן את הכללים הרגילים לסעד ארעי בהליכים אזרחיים ומנהליים.

24. תקנה 9א(א) לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין), התשס"א–2000 (להלן: תקט"ד), מתירה ליתן צו ארעי במקרה שבו "השהיית ההחלטה בבקשה למתן צו ביניים לפי תקנה 9, עלולה לגרום לנזק שאין לו תקנה או לנזק חמור". בדומה, לפי תקנה 97א(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט–2018 (להלן: תקט"דא), "בית המשפט רשאי, מטעמים מיוחדים, לתת סעד זמני ארעי במעמד צד אחד, אם שוכנע, על בסיס ראיות מספקות, כי קיים חשש סביר שהעיכוב שייגרם כתוצאה מקיום הדיון במעמד בעלי הדין או הבאת הבקשה לידיעת המשיב תסכל את מטרת הסעד הזמני או תגרום למבקש נזק חמור". את הצו הארעי יש להבין על רקע הצווים הזמניים בהליך, צווים שכוחם יפה למשך

ניהול ההליך עד הכרעה סופית בו. בהליך אזרחי מכנים צו כזה "סעד זמני", ובהליך מנהלי – "צו ביניים". תקנה 94 לתקסד"א מבהירה: "מטרת הסעד הזמני היא להבטיח זכות לכאורה במהלך ההליך המשפטי ואת קיומו התקין והיעיל של ההליך או את ביצועו הראוי של פסק הדין" (התנאים לסעד זמני מפורטים בתקנה 95 לתקסד"א, וצו ביניים – בתקנה 9 לתקסד"ס. תקנה 19 לתקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק, התשמ"ד–1984, מתירה ליתן צו ביניים בבג"ץ "כפי שייראה לו בנסיבות הענין"). למעשה, הצו הארעי הוא סעד זמני למשך ניהול ההליך בעניין הסעד הזמני ה'קבוע'.

25. כידוע, שני השיקולים החשובים לגבי סעד זמני או צו ביניים הם סיכויי ההליך ומאזן הנוחות; ביניהם מתקיימת 'מקבילית כוחות'; ועיקר המשקל ניתן למאזן הנוחות (רע"א 6305/21 ויקטור בורביע מהנדסים בע"מ נ' סטיל מאונטיין (א.ס.אם) בע"מ, פסקה 6 (27.10.2021)). נוסף על כך, בית המשפט שוקל שיקולי יושר וצדק – שהרי מקור הסעדים הזמניים בדיני היושר – כגון ניקיון כפיים של המבקש ותום לבו (רע"א 5954/21 פלונית נ' פלוני, פסקה 13 (5.9.2021)). כמו כן, קיימות לעיתים דרישות דיוניות לגבי צו זמני, ואף עליהן יש להקפיד (ע"א 409/13 שידורי קשת בע"מ נ' קופר, פ"ד סו(2) 215, 226–229 (2013) (להלן: עניין קופר)).

26. ומה על סעד ארעי בעתירה ליושב ראש ועדת הבחירות? הוראות סד"ב אינן אומרות דבר על סעד זמני או צו ביניים במהלך ניהול העתירה (להבדיל מסעד זמני בתקופת הערר; סעיף 29 להוראות סד"ב). הטעם – ברור. ההליך לפני יושב ראש ועדת הבחירות נועד להיות מהיר יחסית. לדוגמה, 'ברירת המחדל' להגשת כתב תשובה – באין הוראה אחרת – היא תוך ארבעה ימים (סעיף 9(א) להוראות סד"ב). קיום הליכים על צו ארעי ואחר כך על צו זמני, ואחריהן דיון לגוף העניין – מנוגד לתכלית זו. דומה שבמקרים רבים הדיון בצו הארעי שווה ערך לדיון בצו ביניים למשך ניהול ההליך, כפוף לסמכות הטבועה לשנות צו ארעי או לבטלו במקרה מתאים. אזכיר שבהחלטתי על צו ארעי ציינתי שהמשיבים רשאים להקדים את תשובתם לעתירה אם יסברו "שיש מקום להסיר את הצו הארעי לפני כן".

27. גם יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית נדרש לשקול את השיקולים הרגילים לגבי הוצאת צו ארעי. חוד מסוים קיים בעניין: סיכויי העתירה ומאזן הנוחות שלובים זה בזה. במה דברים אמורים? אין לך משטר דמוקרטי בלי חופש ביטוי, לרבות חופש ביטוי פוליטי, ואין לך בחירות חופשיות, אמיתיות, בלי תעמולת בחירות:

"חופש הביטוי 'עומד בבסיס שיטת משטרנו הדמוקרטי והוא אחד העוגנים היסודיים של החברה שאנו חיים בה'. חופש הביטוי מבוסס הן על היסוד הדמוקרטי של מדינת ישראל, הן על היסוד היהודי שלה. זכות זו קשורה קשר הדוק להליך הדמוקרטי: 'כללי ההכרעה הדמוקרטיים הם הגוף. חופש הביטוי הוא נשמתם. דמוקרטיה ללא חופש ביטוי הריהי כגוף בלי נשמה'. ועוד: 'אין להעלות על הדעת, שניתן לקיים בחירות במשטר דמוקרטי בלי לאפשר, עובר

לקיומן, החלפת דעות ושכנוע הדדי, ובלי שיקוימו אותם בירורים ודיונים, בהם מעוצבת דעת הקהל, הממלאת תפקיד חיוני בכל משטר חופשי" (ער"ם 5/26 עורכי דין לקידום מנהל תקין (ער"ד) נ' עיריית יקנעם עילית, פסקה 13 (21.6.2023) (הפניות הוסרו)).

על כן ברירת המחדל היא שפרסום שיש בו משום תעמולת בחירות – מותר. פרסום כזה מממש את חופש הביטוי של המפרסם; ביטוי של מועמד או רשימה בבחירות – מממש בעקיפין גם את זכותם להיבחר. חוק דרכי תעמולה קובע חריגים לכלל, מקרים שבהם הפרסום אסור. במקרים אלו – יש למנוע את הפרסום או לערוך אותו, כדי לשמור על הדין ולקדם את התכליות שבבסיס האיסור הנדון. דינים נוספים עשויים להגביל פרסומי תעמולת בחירות; מאחר שאינם בסמכות יושב ראש ועדת הבחירות, לא אעסוק בהם כאן (דנג"ץ טיב').

28. מן האמור עולה כי שיקולי מאזן הנוחות בענייננו מציבים זה כנגד זה את חופש הביטוי של המפרסם, מצד אחד, ואת שלטון החוק והתכליות שבבסיס דיני תעמולת הבחירות (כמו שוויון וטוהר הבחירות), מצד שני. אולם שני צדדי המתרס אינם מנותקים משאלת חוקיות הפרסום. למעשה, בלעדית – אין להם קיום. אם הפרסום מפר את חוק דרכי תעמולה, ספק אם נפגע חופש הביטוי – וגם אם כן, הפגיעה מוצדקת ומידתית. מנגד, אם הפרסום אינו מפר את חוק דרכי תעמולה, שיקולי שלטון החוק והתכליות המיוחדות אינם עומדים נגדו כלל. התוצאה היא שבשוקלו אם ליתן צו ארעי להסרת פרסום תעמולת בחירות, על יושב ראש ועדת הבחירות לבחון אם הפרסום מפר לכאורה את חוק דרכי תעמולה כנטען – ואזי תיטה המטוטלת לעבר הצו הארעי; אם לאו – במקרה זה ראוי להימנע מלהוציא צו ארעי.

29. אכן, כפי שציינתי בהחלטה על צו הביניים, הנזק מצו ארעי הוא הסרה זמנית של פרסום, ואפשר להעלותו מחדש אם העתירה תידחה (ראו גם תב"כ 1/26 התנועה למען איכות השלטון בישראל (ער"ד) נ' בן גביר, פסקה 4 (15.1.2024)). לכאורה, נכון הדבר לכל פרסום, ומלמד על נזק מוגבל בהסרת הפרסום. אולם חלק חשוב בכוחו של פרסום תעמולת בחירות – תזמונו, "וְדָבַר בְּעֵתוֹ מֵה טוֹב" (משלי טו 23). אם הפרסום אינו מפר, ולו לכאורה, את חוק דרכי תעמולה, אין סיבה למנוע ממנו את יתרונו זה. נוסף על כך, אם ברירת המחדל תהא צו ארעי להסרה זמנית של פרסומים, התוצאה עלולה להגיע עד כדי עתירה נגד כל פרסום, ובפועל דרישה לאישור מראש של כל פרסום לאחר הליך סדור לפני יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית. לא כך ראוי לנהל תעמולת בחירות; לא כך יעיל לעשות זאת; ומבחינה משפטית – לא כך קבע המחוקק. רק תשדירים בטלוויזיה וברדיו ב-14 הימים שלפני הבחירות זקוקים לאישור מראש של יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית (סעיף 15א(ד) לחוק דרכי תעמולה; בג"ץ 212/03 חרות התנועה הלאומית נ' יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השש-עשרה, פ"ד נז(1) 750, 757–760 (2003); על השיקולים המחמירים בעניין ראו למשל בג"ץ 651/03 האגודה לזכויות האזרח

בישראל נ' יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השש-עשרה, פ"ד נז(2) 62 (2003); על חומרת מניעה מוקדמת של ביטוי מול עיצום בדיעבד ראו עניין קופר, בעמ' 230–231).

30. מן העבר השני, אפשר שיינתן צו ארעי, ובסוף ההליך יתברר שמראש לא היתה לו הצדקה – בידיעת העותר. לדוגמה, מפני שידע שעליו לפנות פנייה מוקדמת; שהכיר ראייה לטובת המשיב; או שידע על היבט משפטי שמכשיר את הפרסום. במקרה מתאים ולפי נסיבות העניין, ניתן להתחשב בכך כאמצעות חיוב בהוצאות, אף הוצאות מוגברות במקרים מסוימים, לטובת המשיב.

31. מבחינה ראייתית, אם הפרת הדין נראית, על-פי ניתוח הדין וחומר הראיות בשלב הדיוני המקדמי, ברורה – תחזק האפשרות ליתן צו ארעי, ולהפך. כאמור, הדיון בשלב זה נעשה במעמד צד אחד – לאחר הגשת העתירה וקריאת טענות העותר, ולפני תשובת המשיב. במקרה מתאים אפשר לבקש תשובה זריזה לבקשה לצו ארעי, אולם כאמור ממילא אמור להיערך דיון מהיר – ועל כל פנים, מה יהא עד לקבלת התשובה? כך או כך, בדונו בבקשה לצו ארעי, על יושב ראש ועדת הבחירות לבחון בקפידה את טענות העותר, ולשקול גם אם ישנן טענות טובות לזכות המשיב ולאישור הפרסום בתקופת הביניים. וכל העת יש לזכור: הדיון בצו הזמני או הארעי – כשמו כן הוא: זמני וארעי, נוגע לאותו שלב בהליך, ואין בו כדי להכריע סופית לגוף העניין בהליך כולו (ראו ע"א 8735/22 אספלט מ.ש.י. בע"מ נ' מחצבי אבן ערבול ואספלט בע"מ (26.3.2026)).

לסיכום עניין זה, ככל שבקשה לצו ארעי מציגה הפרה ברורה יותר של הדין, תגבר הנטייה ליתן צו ארעי. אולם בכך לא תם הדיון. כאמור, יש לבחון גם את שיקול הזמן.

32. מה השפעת הפער בין זמן הפרסום לזמן העתירה? נניח שהתפרסם פרסום שמפר איסור מאיסורי חוק דרכי תעמולה. הפרסום הופיע במרשתת, וכנראה זכה לתפוצה רבה. עתירה נגדו – הוגשה רק בחלוף יומיים. בינתיים הפרסום עשה את שלו ואפילו נשכח לאחר פרסומים אחרים, "שֶׁבֶן-לִילָה הָיָה וְבֶן-לִילָה אָבָד" (יונה ד 10). גם אם לצד העתירה הוגשה בקשה מוצדקת לצו ארעי, שנטועה היטב בדין ובראיות, מה תועלת עוד בצו ארעי? הפרסום – השיג את מטרתו; שלטון החוק והתכליות שלצידו – כבר נפגעו ככל האפשר מפרסום זה; השבתו לזירה הציבורית – רק תגביר את פרסומו ואת הפגיעה בשלטון החוק. במילים אחרות, בקשה מאוחרת לצו ארעי היא שיקול נגד הוצאתו. עניין זה משתלב בבחינת מאזן הנוחות: גם אם מבחינת סיכויי העתירה הפגיעה בשלטון החוק ובתכליות שלצידו גבוהה עקרונית, באותה נקודת זמן קהה עוקצה ופחת משקלה באיזון הכולל.

33. אם כן, בעת בחינה אם ליתן צו ארעי בעתירה נגד פרסום מקוון של תעמולת בחירות, פרסום שנודעת חשיבות לדיון מהיר בו – יש לבחון את מידת ההוכחה לכאורה, בדין ובראיות, של ההפרה

הנטענת; את הזמן שחלף מאז הפרסום; ושיקולים רגילים של ניקיון כפיים, תום לב וסדרי דין מצד העותר. אם נראה באותו שלב סיכוי גבוה להפרה שהתבצעה זמן לא רב לפני כן, ואין קשיים של שיקולי צדק, יושר ודיון – תגבר הנטייה ליתן צו ארעי.

34. בענייננו סיכויי העתירה נראו, בעת הגשתה, טובים למדי. פרסום של תעמולת בחירות (עמדת בן גביר בסוגיה שעל סדר היום הציבורי); תוך שימוש בנכס הציבור (מיצג חדר הגדרום במוזיאון אסירי המחותרות); ובלי תחולה לחריג אפשרי – הכול לכאורה באותו שלב. בעניין זה: בן מאיר ציין שהמוזיאון סגור בימים אלו לציבור הרחב, והציג צילום מסך מאתר המוזיאון שמאשר זאת. עוד ציין, כי בכתבה בעיתון נאמר שבן גביר קיבל משר הביטחון אישור מיוחד לבקר במוזיאון. בשוקלי את הראיות באותה שעה, לא עמד לפניי התצהיר מטעם המשיבים 3–5, ובו אישור למעשה של עיקר הטענה באותה כתבה. כידוע, ככלל, לכתבה בעיתון – משקל ראייתי נמוך (בג"ץ 2148/94 גלברט נ' יושב-ראש ועדת החקירה לבדיקת אירוע הטבח בחברון, פ"ד מח(3) 573, 596, 601 (1994); בג"ץ 427-10-25 התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ד) נ' ממשלת ישראל, פסקות 56–57 לפסק דיני (28.12.2025); תב"כ 12/25 הליכוד תנועה לאומית ליברלית נ' לפיד, פסקה 12 (6.9.2022)); לכן לא התחשבתי בה. האמור באתר המוזיאון הוא ששימש בסיס ראייתי להחלטתי. די היה בו כדי להראות שהביקור לא נערך בשעה שהמוזיאון פתוח ועומד כרגיל לשימוש הציבור באותה עת. נוסף על כך, העתירה הוגשה סמוך לפרסום עצמו. כאמור, סמיכות הזמנים – גבולית, אולם הספיקה כאן.

סוף דבר

35. העתירה מתקבלת, אפוא, במובן זה שהצו הארעי הופך לצו מוחלט, ובן גביר וסיעתו לא יעלו עוד את הסרטון מושא העתירה. המשיבים 1 ו-2 ישאו שווה בשווה בהוצאות בן מאיר בסך של 8,000 ש"ח, ובהוצאות המשרד לביטחון לאומי, יחידת המורשת והמוזיאונים והיועצת המשפטית לממשלה יחדיו בסך 20,000 ש"ח (בסך הכול 28,000 ש"ח).

ניתנה היום, י"ג בניסן התשפ"ו (31 במארכ 2026).

נעם סולברג, שופט

**המשנה לנשיא בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-26**

